

Buriad-Mongol УНЕН

BK(b)-iin Buriad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei
Verxovno Soveedei Prezidiymei oorgan.

Mynooderei noomerto:

EXIN NIUR

XOJORDOXI NIUR

Azaxiin xydelmeriiji partii-
na yxte berioer xangaxa.
Xyveerpoodoxyi baidal.
Kolxoozuudai poolinuud deere-
hehe.
„Roodina“ samolood tuxai
medeesel.

BK(b) P-iin istooriin xu-
riaangii kyrys—socializmiin za-
mai majaaq.
Rasstraadqaguudiiji xatuugaar
xehexee.
Oktaabriin urda teexi Soc-
sorevnovaani delgereze байна.

AZAXIIN XYDELMERIJI PARTIINA XYTELBERIOER XANGAXA

Staalnska Konstituua soo xeledehenei johoer, bolshevik paarti bolbol „socialis baigulamzliiji bexizylyxe ba xygyylixiin tylooe temeselden, azalsadai tyryy otriaad myn bolxo“ ba „azalsadai nitiiinshi, tereyelen gyrenejsij, byxii organizaacanuudai xytelberilxi jadroo“ myn bolxo байна. Bolshevigiid bolbol socialis baigulamzliin byxii aguu jixe froonitiji xytelberildeg bainad.

Manai paarti bolbol SSSR-dexi, azaxiin gigaant jixe baigulamzliiji xytelberilene. Timehee, paarti bolbol azaxiin plaanuudiji gyisedxexiin tylooe xatuusalgiliji, ooringoo organizaacaa byxenhoo erideg. Paartiin Centraalsna Komiteed ba nyxer Stalin bolbol politikiiji azaxiitai xozilduulan jabuulxiiji burhana, jyib gexede, praktikada deeree, politiko bolbol azaxiitaa taharagayi байна. „Manai praktikeske xydelmeride, azaxiiji politikohoo tahalza, politikeske xydelmeriiji huladxaaxa zergeer, azaxiin xydelmeriiji sangadxaaxa, ygeis haa, azaxiin xydelmeriiji huladxaaxa zergeer, politikeske xydelmeriiji sangadxaaxii xen xyseen, —tere zaabol muxardalгада oroxo“. (Stalin).

Zarim partiina organizaacanuud bolbol azaxiin xydelmerihoo zaisaza, azaxiin oorganuudiji xytelberilxoo bolxoo gy, ali nygoo teesee xeterehe, paartaar gansa bise buruu-saagdahan praktikaa, azaxiin oorganuudiji bejeeree holixo ba obezliqalxa, —ymxi praktikanuudiji gargadag baihiin xaruulhan faaktuud, ysoon bise bii. Ede xazagairuulgiin alimniji socializmitin xeregete xoxidol zyuylyxe байна.

Paartiin Noovosibirsk, Oomsko ba Qeltaabinska obkoomuud bolbol azaxiin xydelmeriiji huladxahanai ziseeji todoor xaruulaa. Ede obkoomuud, xadaa azaxiin ugaa xuxala zorilgonuud myn bolxo —urgasa xuriaalga ba soxilgodo —xaiqa xeregeer, partiina biseer xandahanain rezylitaadta, tus oblastinuudta tariiaa talxanaa gutaxa ajuul bil bolhon байна.

Zarim partiina organizaacanuudai zyghee, azaxiin xydelmeriiji segnedeggyi usar bolbol azyledberi deereesi otricaatelsnaar xaragdana. Hajaxan, SSSR-ei Sovnarkoomoi zasedani deere Kyzneevke, Podmoskovoosko, Qeltaabinska, Kize-lovsko, Qeremxooovsko, Kara-gandiinske, Dund-a- Aziatska, Tkvibylytske ba Tkvareelske nyryhenei bassenennydyte nyryhe abalgiin jabasa tuxai asuudal zyblen xelsegdeed, niuta-gai partiina organizaacanuud bolbol nyryhenei azyledberiiin asuudalnuudiji xangaltagy erxilne geze todoorbo.

Bidener bolbol paartiin Oomsko gorkoomoi xereglehen, xytelberiiin buruu meetodiji, hajaxan, „Praavdada“ xaruulhan bainabdi. Ene gorkoomoi sekretaar bolbol azaxiin xydelmerileggediiji bejeeree holidog, administrativnaprikaznuudiji gargadag, azaxiin xydelmerileggediitogol deeggyr, barilganuudta komaandalalga gargadag. Ene sekretaar bolbol kislroodsi xubaartilza baixa jym, materialnuudsi oiozo baixa jym. Gorkoomoi biyroo bolbol gornodskoi soveedeisiji tylooe, profsoyuzaisiji tylooe, predpriiatnuudai direktornyydesiji tylooe byxii asuudalnuudiji sitdexedeg. Iime bolxodo, jedinonacaali xazagairuulgadana, xytelberide obezlitike bil bolno, azaxiin kaadranuudai avtoriteed hulad-xardana, byri esestee osoxo-doo, azaxiin xydelmeri geegdene.

Azaxiin xydelmerihoo partiina organizaacanuudai zaisana jabadal, azaxiin xydelmerileggediiji holixosji jabadal, xadaa paartiin buruu-saagada-

han байна. Eneentiji haitar oilgoxo sag boloo. Bolshevizmiiji sudalxadan, azaxiin xydelmerileggedte tubalxa, azaxiin kaadranuudiji politikeske talaar xymyzylyxe —ton gol zorilgo myn bahiliji zarim partiina organizaacanuud martana. Azaxiin kaadranuud bolbol bolshevikuudiji praktikeske azaljabuulgadan zebsegledeg, tedererte orjenti-roovkiin xysijji ygedeg ba sloozno asuudalnuudiji sitdexedens tedereriji sesen uxaa-gaar bajazuuldag, marksis —leeninske teoriiji sudalxa joho-toi. Azaxiin bolshevik xytelberilegse bolbol ooringoo byxii praktikada leeninske —staalnska ideinostiliji nebtyrylyxe johotoi. Ene ideinost bolbol tedereriji delaaqestvitin zibe ba politikeske obivaate-lyshine haa arsalxa ba leeninske —staalnska tipiin politikeske azaljabuulgads bolxodons tedererte tubalxa байна. Leninizmiiin teoriiji sudalalga bolbol azaxiin soveed xydelmerileggedte, nauqna yndehe huuri deere, socialis johonoi ezen bolxo argiiji olgono. Maarks —Engels —Lenin —Stalinai teori bolbol kommunistiin zamaar uragxaa dabixadan bolshevik garta ynen koopasiiji ba aradai daisadai temesexeden xursazebsegiji bariulna.

Mynoo, paartiin Centraalsna Komiteed ba nyxer Stalin bolbol BK(b) P-iin istooriin kyrysiji xeblen gargaaxa, marksis — leeninske teoriiji sudalxa aguu jixe argiiji soveed intelligenciin garta ygeed baixada, partiina organizaacaa byxen xadaa Lenin —Stalinai paarti tuxai hurgaaliji gynzeegoo oilgoxodons, marksis — leeninske teoriioer zebsegzedens, azaxiin xydelmerileggedte tubalxa ujalgatali. Esestee, manai partiina organizaacanuud bolbol yiledberideer kommunistnuudai avangaardna yrygiji xangaxa —manai zorilgo myn geze martaxa johogyi. Kommunist —sag yrgelgeze tyryylen jabadag. Kommunist bolbol partiina bisenyydyte liqne zisee xaruuldag. Paartiin ustaav soo xelede-xen xadaa: BK(b) P-iin cleen bolbol „soveed gyrendexi udaridaxii paartiin cleen baihan tuladaa, azalai ba gyrenei discipliniiji saxiin zisee bolxo, ooringoo yiledberiiin, xeregei kvalifikaciiji sag yrgelge deeselylyze, xeregee teexnikiji sudalxa johotoi.“ Kommunist —ziseete hain xydelmerilegse. Kommunist bolbol azyledberinydyte egeel berxeseeltei ba sitdexxi poost deere orodog, ba partiina bisenyydiiji daxuulan jabaza, tedererte xamta ilaltanuudiji tuiladag. Kommunist —yiledberiiin avangaardada baixa.

Viledberinyd deere, partiina organizaacanuudai erxim xydelmeri in xeden zuugaad ba miangaad ziseenydyd manaida bii. Manai orono azalsad bolbol kommunistnuudiji egeel tyryy, egeel berxeseeltei ba egeel sitdexxi poziconuud deere xerazi dadahan байна. Azyledberideer deere kommunistnuud ai avangaardna yrygiji byxii xemzeegeer deeselylyxe, politikeske xydelmeriiji azaxiin xydelmeritei zybөөr xozilduulan jabuulxa ba azaxinkaadranuudiji marksis —leeninske johoer xymyzylyxe jabadal xadaa manai paartiin xysijji byri jixeer yrgedexee ba socialis baigulamzliin shine amzaltanuudiji xangaxa байна.

„Praavdahaa,“

Jevroopodoxyi baidal

Qeexi ba Tesiiniji ygelge exilee

Praaga, oktiaabr, 2. (TASS). Urda Qeexiin raionuudiji Germaaniida ygelge tyryysiin yder xadaa tuxai incideentnydygyeoyngereoo. Oktiaabriin 1 ei ydeselen germaanska seregyyd Volaari ba Deede Broodo mynicipaliteedydei teritoori deere orobo. Qexoslovaacka ba germaanska seregyyde baihan gazari xoorondogurbankilometrei, sag zuuriin neitraalna zoono baigulag daa. Qexoslovaacka seregyyd bolbol pograniqna pyynkny-dee orxizo zaisaxadaa, dramatiqeske scenenydydiiji xaruulhan байна —soldaaduud xadaa uillahan xaxaraldahan ba gazaraa taalahan байна. Raionuudai xojordoxi gryyp-piiji —Xoitо Qeexi, Podmookli, Varnsdorfi ba busadiiji evaky-aacalgiin beledxel exilee. Germaanska tymerzamai transpor-tiin albaqaasad ba niutagai genleinovuud bolbol seregei gryzyzydiiji ba zapaasuudiji Qexoslovaakida zeehe jabadal-dan qexoslovaacka seregyyd-

te haad usaruulxiin tulada, olon pyynknyd deere zamiji handargana.

Ysegelder ydehe poolsko seregyyd bolbol Tesiina oorkugoi zarimijin ezelee. Olon gazaanuudta byxeli hynidoo, poliaaguudaar provocirovalag-dahan, xeden incideentnyd bolhon байна. Gebes, Qexoslovaacka seregyyd bolbol xemzeenydydiiji abza, tedeniiji tyrgeer usadxahan байна.

Varshaava, 2 oktiaabr. Mynooder varshaavska sagaar 13 caasta, Qeeski — Tesiin goro-diiji poolsko vojeenne zasa-guudta ygelge exilee Goro-diiji ezelegdehenei hyyleer, Tesiinske ba Frištaatska raioo-nuudiji tusaalga exilxe, ene xadaa oktiaabriin 10-da dyr-gegdexee байна.

Praagadaxi poolsko poslaan-nigta, plebisicidai jabuulgaxa johotoi oorkuguudi j baigula-g tuxai Qexoslovaacka pravi-telstvotai xelsee xexiiji daal-gagdaba. (TASS).

Qexoslovaakiin praviitelstvo Poolshin sine eriltiji abba

Praaga, 2 oktiaabr. (TASS). Ysegelder Qexoslovaacka tele-graafna aagenstvo bolbol oici-aalnaa iime kommiynike tunxaglabaa: „Mynooder respyyblikiin prezideent Benees-hin tyryygele dorо, praviitel-stviin zasedaani bolbo. Zase-daani deere Tesiinske oorku-giiji (Moraavidaxi) poolsko arad zontoi raion) ene darii tusaaxiiji yltimativna erlite xehen, poolsko praviitelstvoin, sentiaabriin 30-nai nootiji zy-blens xelsehen байна.

Ene eriltiji byxii talaaran zybten xelseheneegee hyilde, ulasxoorondiin xynde sityaaca ba miynxeenske xelseenhee garhan, baalalgiin faaktuudiji xaraadaa abza, praviitelstvo bolbol poolsko eriltiji abxa geze sitdexhen байна. Pravi-telstvo bolbol ene xynde siid-xeberi gargaxadaa, politikeske partinuudai xariusaalgata ty-

leegesenei (praviitelstvenne koaliciin paarti tuxai ende xelegdene) zybsoerleitegeer gar-gahan байна. Praviitelstvo bolbol jamar negen ondoо sitc-xeberi xadaa kyser xynde berxeseeltei baidalda asarxa baihaniji medehen deerehe, eeneeniji zoriuuta xehen байна.“

Poolsho ba Veengritei arsal-daata territoriaalna asuudal-nuudiji gurba hariin torso do-tor sitdexxe geze miynxeenske xelseen soo, Qexoslovaakida duradaxdahan байна. Poolshin jabuulhan „teselgyi“ ba neteryy jabadalnuudta Qexos-lovaacka xebelnyd bolbol ze-byryxan xandana. „Qeske sloov“ gazeedei bisehen xadaa: „Ene soxisiji ynbergeje. Zy-geer, ooringoo arhan deere ene metiin ispetaaniiin xyser xyndiji yzexe sag Poolshodo jirexel baixa“.

Xasaan nuurai raiondo bolhon baildaanda xabaadahan liodqig leitenaant Nikolai Ivanovich Liisikov Moskvaa jiree. Nyx. Liisikov bolbol Leninai nerezmete vojeenne-politikeske akadeemide huraxanb.

ZURAG DEERE: N. I. Liisikov.

„Roodina“ samolood tuxai medeesel

1938 onoi oktiaabriin 3-nai yder, agaarai grazdaanska floo-doi gidrosamolood xadaa Ever-roomenuur —Amytkii nuur —Ko-mosmoolsho goorodhoo 125-200 kilometre gazarta baigaa Kerbi pyynk raiondo „Roodina“ —sa-moloodiiji bidereee Komso-moolskohoo niidehen байна.

13 caas 30 minuutada (niu-tagai sagaar) liodqig Saxaarov bolbol Amukiid nuurhaa baruun urda 20 kilometre gazarta negen samoloodol baixiji xar. ba. 9 meetr xyrtor dorо orozo, Saxaarov bolbol xojor motoorno samoloodiiji ba sagan hydeer signala ygeze baihan xojor xy-

nyydiiji xarahen байна. 5 mi-nuuta bolood, liodqig Burla-kooyoor zolooduulhan xojordoxi samolood ha caas bolhon xoino, liodqig, Romanovaar zo-loooduulhan gurbadaxi samotood jiree, bahal xojor motoorno samoloodiiji ba xojor xynydiiji xarahen байна.

Xabaarovskahaa zyyxeneerxi meridiaan deere xaragdahan, xojormotoorno samolood xadaa „Roodina“ samolood myn geze hanaxaar байна.

Samolood ba ekipaaziiji Kom-somoolsho abaaxaxa xemzee-nyyd abtaa. (TASS).

KOLXOOZUUDAI POOLINUUD DEEREHEE

Xuriaalgadaa xysejee elsyylnegyi

Xoriin aimagai, Deede-Xezengiin somonoi kolxoozuudta tariiaa xuriaalgiin kampaani xangaltagygeer jabuulgadana байна. Ziseelxede, „Zurgaanaa zam“ kolxooz 553 gektaar xuriaaxa johotoi aad, oroidoo 210 gek-taar xuriaaza, plaanaa 38 pro-cent dyryghehen ba „Manai azaa“ kolxooz 45 procent dyryghehen байна.

Tariaa xuriaalgiin gol tyleg jabuulgadaxa johotoi yede, bo-rootsi byrxeg baigaa geze, kol-xoozoi xytelberilegged xelexe jym. Teed, борооноо орохохоо urda ba hyildensji xuriaalgiin xydelmerinydiiji jabuulxada jixe xozistoi selmeg ydernyed baihan байна. Eneen deerehe, zyx somonoi kolxoozuudta tariiaa xuriaalgiin geegdeltei jabahanaa gol saltagaaniin xadaa kol-xoozuudai xytelberilegged bolbol kolxoozniguudai gaa azaliiji ba xysijji zybөөr emxidxeegy. Ede kolxoozuud bolbol ybehe xuriaalgingaa xydelmeriiji by-ri mynөө boltor yrgelzelyylen байна. Tigeed, urgasa xuriaal-giin xydelmeride byxii xyse-jөө elsylyze gargaagy.

Oxon.

Xuriaalgiin erximyydiiji şagnaba

Muxar-Siberi aimagai, Sa-gaan-Suluutain selsoveedei, Stalinai nerezmete kolxoozoi kolxoozniguudai dundahaa urgasa xuriaalgiin yede nelteed olon staxaanovuud urgasa garaa gebel, Dorziin By-tedsy, Bodiin Cepelmaa, Ceren-zabai Balma, Dondogoi Semzid ba busad ujalgaşad bolbol noormojoo sag yrgelze ylyylen dyrygeze jabahan байна. Tus kolxoozoi pravleeni xadaa staxaanovuudai gaa zergiji yşөө urguulxiin tulada, erxi-myydiiji urmaşuulgiin xydel-meri jabuulaa. Ziseelxede, kol-

xoozigoо erxim ujalgaşad B. Dorziin, C. Bodiin, B. Ceren-zabai gegsediji nege nege gaxaigar şagnahan ba bise olon staxaanovuudta myngen pre-mi ygehen байна.

Gadana, ene kolxoozoi xu-riialgada jabagsadai dunda kылbytyme —maassova xydelmeri ba yzег biseg medexegy kol-xoozniguudiji hurgalgiin xydel-merinyd ton hainaar tabigdahan ba yder byri nege caasai torşo-dotor zaniiaai jabuulgada dag байна.

Cerenei.

Molotilkonuud xysed xereglegenegy

Tynxenei aimagai, Tooriin somon dotor, Tynxenei MTS-de xabaatai taban kolxoozuud bil jym. Ede kolxoozuud bolbol tariiaa xadalga ba ujalgiin xy-rin delmerinydiiji dyrygeed, so-xilgiiji exilxe deeree orood байна. Tigeed, soxilgiiji ja-buulxa gexede, molotilkonuud baibaşji haa, tedende dutuu zylnnyd olon, зарим қаастинуудан dutuu baixa jym. Ene usarhaa, „Ulaan suluutai“ „Ulaan şanaa“ ba „Osoavia xiiim“ kolxoozuudta tariiaa so-xilgo jabuulgadanagy.

Iime baidaliji MTS-iin di-reektor Marsyyk ba direktoroi orologoo Oqoroi gegsed hain medeze baibaş, tariiaa soxilgo-do molotilkonuudiji xysed xereglelgiiji xangaxa tuxai

Respyyblike dotor tariiaa xuriaalgiin jabasa tuxai

MEDEE

1938 onoi oktiaabriin 1.

Aimaguud	Koolosto tariiaa xuriaalga	Tereen-hee kombatnar xuriaalga
Tynxenei	100,0	80,9
Selengiin	100,0	100,7
Tarbagatain	100,0	80,4
Xoitо Baigalai	100,0	—
Xiaagtiin	100,0	81,7
Zakaaminai	100,0	—
Zediiin	100,0	74,0
Biçvyrei	100,0	100,4
M-Siberi	91,8	104,2
Ulaan-Ydiiin	90,0	51,5
Kabaanskiiin	90,4	56,6
Zagarain	88,4	90,2
Xoriin	83,7	52,0
Bargazanai	74,4	70,3
Jaruunin	73,1	60,3
Bauuntiin	—	—
Xamta	93,3	80,7

**

Manai respyyblike dotor tariiaa xuriaalgiin plaan 93,3 procent dyrygdeed байна. Olon aimaguud xuriaalga dyrygee. Gebes,urgasa xuriaalgaar geegdeltei aimaguud myn bil байна gebel, Jaruunin aimag plaanaa 73,1, proc., Bargazanai —74,0 procent dyryghehen байна. Ede aimaguudai xytelberilegged erid xubilalta gargaxa johotoi.

GATABOON.

